

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
за религиозна и църковно-обществена просвета

† Ленинградски и Новгородски
митрополит НИКОДИМ

ПРЕДАНИЕ И СЪВРЕМЕННОСТ

Християнската вяра неизмеримо превъзхожда по дълбочината на своите догматически положения и по чистотата на своите нравствени изисквания всички религиозно-философски системи.

Въплътяването на Син Божий открил на хората тайната тайни, преподал им толкова знание на истините, които се отнасят до познанието на Бога и на Неговото отношение към света, до каквото не е могла и не може да достигне естествено човешка мисъл.

Въплътението само за умствено възприемане; патристична, цялото съдържание на Христовото благоустие се разкрива в непосредствено съотношение с жизнената действителност и има за цел да я пресъздаде и обнови. Затова, като поставил основите на Своята Църква, Господ Исус Христос посочил (на нея и на нейните членове) високо предназначение: да бъде светлина на света в областта на нравствената дейност; да вързва и сол, с която трябва да се осол окаяните свет, за да запази своята нравствена чистота; да рече и силата на влад, действително на който има да се върват в поддържане на толкова до такава степен на върхна съдържание, които е необходимо за Неговите истински последиатели.

Божественото Откровение, предадено в Свещ. Писание и Свещ. Предание, това двукратно източник на истината, е постоеното ръководство за живота и дейността на Църквата.

По време на своя провозход Преданието е по-древно от Писанието. Първоначалното разпространение на Христовото учение ставало устно, чрез проповед. Историческото название на Църквата е изомозено чрез проповедта на светите апостоли, т. е. чрез апостолското Предание. Затова Църквата от началото на своето съществуване е тясно и неразривно свързана с Преданието, което има за нея първоначално — източник и изяснение.

Като приели от устата на Христа Спасителята евангелската истина, светите апостоли я разпространявали и утвърждавали Църквата чрез своето слово. По пътя на Преданието като живо, несъзнателно Слово Божие, апостолската проповед представлявала в „духното със сила слово на вярата“ (2 Сол. 1:11). И увереността, която имали всички апостолски църква в истинността и историческата достоверност на апостолското учение, се запечатвала в живото религиозно съзнание и в нравствено-чистия живот на истински вървящи християни, свързани помежду си чрез неразривните връзки на любовта.

По своето съдържание Преданието обхваща цялата апостолска проповед, защото всичко, което проповядвали апостолите, ни било предадено от Църквата със заповед да го възвестят и да се ръководят от него, както това се вижда от поставяването на светия апостол Павел: „Братя, следете и държете преданията, които научихте било чрез наше слово, било чрез наше послание“ (2 Сол. 2: 15).

Тези думи показват, че Преданието в широк смисъл съдържа в себе си цялото Богооткровено учение, все едно дали то произлиза от устно или от писмено слово. Но в апостолско време още не съществувал повозавестният канон на Свещ. Писание, който впоследствие бил определен и приет от самата Църква въз основа на Преданието, дадено настояно и неизменно в църковното самозазнание. Наличността на общоприятото Свещен кодекс, естествено стеснила обема на Преданието и оттука насетне под Предание се разбирало главно незаписаното апостолско учение. Обаче и след това

вагта източника на християнското знание и на истинската вяра запазили помежду си неразривните връзки на живото взаимодействие и на органическата връзка, посочени в гореприведеното апостолско изречение, където между именното и устното слово на благоустеното е отбелязана различна само по форма (по начина на предаването), а не по същество, и това именно дало основание на св. Василий Велики да каже: „От запазените в Църквата догми и проповядвания, никъде сме получили никак чрез писмено наставление, а други сме получили чрез апостолско Предание. Едините и другите — моят чертала той — имат еднаква сила за благоустеното“ („За Свети Дух към Амфилохий“, гл. 27, с. 269). По същия начин и свети Иован Златоуст говори, че е „еднакво достоверно“ и предаденото от апостолите „чрез послания“, и възнестеното „без писмо“ (Тълкуване на 2. Сол.; Вес. 4:2). Още по-ярно свидетелство за достоверното и запазеното на Преданието или например у св. Иринеи Лионски: „А както би било, ако светите апостоли не ни бяха оставили писания?“ — пита той. „Не би ли било необходимо да следваше рече на Преданието, предадено от оца, на което е поверена Църквата?“ И по-нататък посочва, че в негово време имало много племена, които са приели вярата в Христа без хартия и мастило, но вървяли това, следвайки Преданието, те живеят „въз всяка вяра, в чистота и младост.“ („Против ерестите“ III, 4, 1—2).

Не по-малко важни са също и свидетелствата на други църковни писатели, в частност — на Климент Александрийски, който говори: „От тогава, откакто Спасителят научил апостолите, чрез Преданието започнало да достига до нас вече и немисляното в Писанието; то чрез Божното всемогъщество взело да се начертава в обществена сфера и съществуване с Новия Завет“ („Стромати“, VI, гл. 15). Той също забелязва, че утешето на Господа, натовесно в Свещ. Писание, е необходимо „да се възвизва по правилното на истината“ (VII, гл. 16), и е според предадения ни закон на истинската вяра. И Ориген призовава „да върваме не някои писане, а както са ни предали по връзките Божните църкви. Само Църквата, казва той, не отнема нико нищо от думата, нищо от смисъла на истината, която се намира в Писанието, нито пък прераба към него нещо под формата на пророчество“ („Коментар на Еванг. от Матей, 29), т. е. само Църквата, която пази телката на апостолското Предание, може верно да тълкува Свещ. Писание. Това решително твърди и блаженни Августин, когато говори: „Аз не бих повярвал дори на Евангелието, ако не би ме подбуджал към туй авторитетът на Католическата църква“ („Против манихеите“, ср. Фил. 5:1). Същото говори и свети Винцентий Лерински, когато изяснява: „Свещ. Писание да се тълкува съгласно с предавания на цялата Църква и по правилата на католическото догматическо учение“ (Коммониториум, кап. 2).

От всичките ти древни свидетелства се вижда, че Свещ. Предание не противоречи на Свещ. Писание, но е съгласно с него и има еднакво достойнство; че Свещ. Предание, библейски правилно на истината, съхранявано от Църквата, служи като критерий за правилното разбиране на Свещ. Писание, помага за правилното му тълкуване, и че — най-отсетне — Свещ. Предание е също правилно на вярата, закон за правилно-кротически живот. Това последило обстоятелство подчертава, че Свещ. Предание е постоянно актуално, тъй като всякога има прикото отношение към нравствено-практическите задачи на християните. Затуй то всякога съществува в Цър-

Печатницата рече при осъществяването на договора между Православното и Реформистичното в Делорванската реформистично-богословско изданието (Видар) на 18 септември 1972 г.

† Тук и по-нататък цитирате се на И. Философски.

† Като и в чл. 2. Иован Златоуст, но се отнася до св. Августин, който твърди, че имало толкова много автори, които

квата и действуват в нея. То чрез апостолите навлезе и влязло в църковното самозаземление и в църковния живот, като не преставило тя оживява. По своята сила Свещ. Предание е не само средство, необходимо за разпространяването и съхраняването на преходната истина, но също и това е и вечен жив източник на нов живот. Това не е безжизнено слово на учението, запазено само в умствената памет и механически предано от предци към потомци, но е и неизчерпаем източник на духовно творчество, на религиозно-нравствени действия, на съзидание на Цървото Христово. Ето защо Църквата във всеки момент от своето историческо съществуване е разпространявала и утвърждавала апостолското Предание, а то се е изпълнявало и запазвало в неговото слово, в неговите дела, молитви, тайнства — във всички прояви на живота и любовта, служещи като доказателство за верността на християните към заветите на Христа.

Пазейки цялостта и непокътнатостта на апостолското Предание, Църквата чрез устата на своите отци и учители е поощряла критерия, по който може да се отличи истинското Свещ. Предание от неговите еретически извращения. Блажени Августин, например, тъй определя апостолското Предание: „Коего съдържка цялата Църква и което... се е съдържало всякога в нея, това, съвсем справедливо, име почитаме като преходено от апостолите“ (Де Вонте, IV, кап. 34). Св. Викентий Лерински подробно разкрива тази мисъл: „В самата Католическа църква, говори той, в пълна мърка трябва да се придържаме към онова, което са извършвали навсякъде, което ги извършвали всякога, в цялата вселена; защото само то действително е в същински смисъл е католическо, както показва и самото значение на тази дума, което, доколкото е възможно, трябва обхваща всичко. А на това правило име ще бъдем верни единствено при условие, че следваме всеобщността, древността, съгласието“; „Всеобщност“ и „съгласие“ се означават изискване за „болшинство“, защото говорейки сетне за всички (или почти за всички) пастори и учители, св. Викентий има предвид ония, които са принадлежали към истинската Църква. Отделните се от Църквата еретични похвати са образливи колкото до болшинство, но не у тях била истината. Да се следва всеобщността, това значи да се признава за истинска само оная вяра, която се използва от цялата Църква; да се следва древността, това значи в никакъв случай да не се отеглява от онова учение, към което безспорно се придържали нашите свети отци; да се следва съгласието, това най-сетне — значи в самата древност да се приема само онова, към което се придържали всички, или поне почти всички пастори и учители“ (Комментарии, кап. 2).

На тези изисквания, разбира се, трябва да отговорят и оми поместни на Свещ. Предание, които са били предадени писмено през следващото епоха.

Към тези изразители на Свещ. Предание се отнасят Символът на вярата (Нико-Цариградски), който съдържа общоцърковно учение, преходено от апостолите; вероопределенията на Вселенските собори, които не са възлеждали нищо ново (отичат от VII Вселенски събор говорими така: „Име назим не всички, установени за нас, било чрез писмо било без писмо, църковни предания“), а само разкривали и формулирали даденото означено на Църквата Христово откровение; литургическата практика на Църквата; ония светотечески творения, в които е отразено учението на цялата древна Църква. Всичко това е съществено във източник на Освобождението. „То е свидетелство или знак на Вселенската църква, този дух на истината и вярата, това съзнание на Църквата, което живее и нека, като тело Христово, от времето на Христа и на апостолите“ (Прот. Н. Малюновски, Догматическо богословие, Сергей Посад, 1909 г., т. I, с. 84).

От апостолското Предание трябва да отгличаваме по-късното предание, обикновено наричано църковно. То произтича от първото и има тиспа връзка с него, понеже органически се е развило на негова основа и е израсло от него, както израства растение от семе или от корен.

Този връзка на църковното предание с апостолското Предание особено ясно се вижда в практиката за възвръщане на св. Ехаристия, основното християнско богослужение, средоточие на литургическия и духовен живот на християните и неотриво свидетелство за истинността на краенгичните догми за Възлеждението и за Изкуплението.

Тук преди всичко трябва да се подчертае този знаменителен факт, че св. ап. Павел, напомняйки на коринтските християни за това най-велико тайнство — на Телото и Кръвта Господни, нарича Ехаристията предание, което той приел от Самия Господ (1. Кор. 11:23—27).

Начинът на възвръщане на св. Ехаристия в Свещ. Писание е даден пърде навротно (Мат. 26: 26—28; Марк. 14: 22—24; Лук. 22:19—20; 1. Кор. 11: 23—25), но в тези кратки указания се появила едвам след като св. Ехаристия била вече влязла в живота на първохристиянската община. По този начин древните християни, още наймалки свещените книги на Нова Завет, на практика вече осъществявали заветата на Господа: „Това вършете: Аз съм влязъл в света, да дам живот, чрез който това предаване се възвръща в Св. Дух, все пак,

стол и от техни пример. Самите пак апостоли, не ше и блаженстват са старовождател св. Ехаристия се съществително богослужение молитви и е подобаващо свидетелство, действително за това велико тайнство. За това свидетелствуват следните слова на св. Василий Велики: „Кой от светите име е оставил писани призивните слова при показване Хляба на благословеното и Чашата на благословеното? Защото име не се задоволяваме с тези думи, за които са споменали апостолите в Евангелието, но и пред и след тези думи произнасяме други, като имащи голяма сила при възвръщане на тайнството, приети от нас от неизменното в Свещ. Писание учение“ („За Св. Дух — към Амфилохий, гл. 27, с. 269).

Всичко това по-късно преминало в различните чиновоследования на св. Лигургия, органически развил се от древната Ехаристия, за които тя станала основно ядро и по този начин в този процес тиспо се съединявали най-древното свидетелство със последващите богослужбени подробности, апостолската практика със църковното литургическо творчество.

Като говорим за Свещ. Предание, име невъзможно подчертаме неговата актуалност, неговата съзидателна сила и постоянна действителност в Църквата, защото таква е неговата същност като животворен източник на Богостеното Откровение; защото възвестените от апостолите на света слова на Господа, заветни и неизменни (Иоан. 21:25; Деян. 1:3, „са дух и живот“ (Иоан. 6:63).

Свещ. Предание също така както и Свещ. Писание предизвиква към членове на Христовата църква конкретни изисквания, необходими за тяхното живено осъществяване. От Богостеното Откровение се определя не само възрешето, духовно съзидание на човека, но и възрешето произвикане на възреша духовен растеж и свидетелствование на истинската вяра. Несъмнено и дава източника на християнското учение — дължащо призовават към изпълнение на евангелските и апостолските завети, основен и главен от които е заповест за любовта (Мат. 22, 37—40; 1 Иоан. 3, 18; 1. Кор. 13, 1—8). Този древна и в същото време вечно нова заповед е всякога съвременна и съвременна, постоянно необходима и неизменно задължителна.

Пълноценно на православната вяра и на православното учение не се вмества в съзнанието на отделни член на Църквата, но се пази от цялата Църква и се предава в нея от поколение на поколение като Предание на Църквата. И това Свещ. Предание е най-ефективната форма, под която Църквата запазва своето учение. Преданието е цялата памет на Църквата, което съдържа истинското учение, постепенно разкривано и нещата история.

Вселенският характер на цялото предание произтича от единството на Църквата и от единството на живеенето в нея Дух Свети. Това вселенско Предание е външно манифестиране на възрешето единство на Църквата. В православното съзнание Свещ. Предание се мисли преди всичко като жива сила, като самозаземление на единия организъм. По цялата на това Свещ. Предание е непрекъснато и неизчерпаемо, то не е само минало, но и настояще, в което вече живее и бъдещето. Известна аналогия за потвърждение на тази мисъл ни дава отомението на Стария Завет към Новия Завет. Старият Завет не се изправя, а се изпълнява от Новия Завет, а в същото време той вече го съдържа в себе си — подобряващо и подготвено — като свое изпълнение и свое бъдеще. И от Новия Завет към бъдещия век, отделил от нас чрез Второто Пришествие, струят лучи, които произвеждат миналото, настоящето и бъдещето, от сътворенето на света и човека до онова време, когато „ще бъде Бог всичко във всичко“ (1. Кор. 15:28).

Всеза човек, който живее в Църквата, е носителя на Вселенското православие Предание, според мерката на своята лична святост. Затова именно с таква най-висок авторитет в Православие се ползуват светите отци. Ако изкажем го за святост не би било толкова необходимо, тогава име би трябвало да приемем за най-компетентен тълкувател на истината на Откровението учения професор по богословие, а не отци на Църквата и неговата поника, на връх поглед, „примитивна“ вяра. Може да се прочетат многотоми богословски изследвания на видни автори и отова извадено знание за св. Троица няма да стане по-съвършено от знанието на отца от IV век, който говори за единството, или от знанието на ап. Павел, в посланията на когото липса и самият термин „Троица“. Във всеки конкретен момент от своята история Дух Свети дава на Своите членове на Църквата способността да познаят истината в съответната, необходима за тях пълнота, създавайки нови догматически определения; Църквата защитава в Свещ. Предание именно този начин за познание на живота истината.

Московският митрополит Филарет казвал, че истинското и свято Вселенско православие Предание не е само видимо и словесно предаване на учения, обреди, но е също и невидимо и действено предаване на благодат и на осмисляване. Макар да е необходимо да се различава онова, което се предава (уветите и писмените предания) от онова, действително нами, чрез който това предаване се възвръща в Св. Дух, все пак,

този два момента са неотделими един от друг; отукъ произтича и вътрешната неразрывност на самия термин „предание“, който се отнася едновременно и към хоризонталната и към вертикалната линия на истината, обладавана от Църквата. Затова всяко предаване на каквато и да било истина на вярата предпазва богатството им предаването чрез Са. Дух. Затова истината без Духа, „Който е говорил чрез пророците“, всичко онова, което е предадено, не би могло да бъде прието от Църквата за своето истинство, за своето, по-дълбоко истинство на синовете Божий. Затова двукратно на Петдесетината, това просвещаващо действие на Духа на истината, Който изхожда от Отца и се връща чрез Сина, актуализира дадената на Църквата нейна най-висша способност: осъзнаването на Боготороената истина, различаващото на истинското от дъждовното чрез Са. Дух — „заволява Духу Свтому в нам“ (Деян. 15:28). Именно това извънредно действие на Св. Дух Църквата изразява истината в различни определения и в осъществяване образи и символи — ония свидетелства на вярата, за които ние се нага да отсъдим, дали принадлежат или не принадлежат към нейното Предание.

Може да се каже, че Свещ. Предание е критически дух на Църквата, но за разлика от критиката на външната логика критическото отсъждане на Църквата се насочва от Са. Дух, поради което и самият принцип на преценка е същият друг, който не намалява възможата на Откровението. Не само Свещ. Писание, но също така и устните предания, получени от апостолите, се правят само в Свещ. Предание, което разбира за Църквата най-съществената им, истински смисъл и значение. Тук, повече от всякъде другаде, Предание действа критически, проявявайки преди всичко своя негативна и изключваща аспект: то отхвърля „скверните и безчестни басни“ (1. Тим. 4:7), благочестиво връщайки от всички онова, чиято традиционализъм се състои в приемане с неограничено доверие на всичко онова, което прониква в живота на Църквата и остава в него до силата на наника.

Същевременно, отговаряйки на неопределеността на външния свят, неспособен да приеме Откровението и противоборейки на опитите „на разсичаната на топ век“ (1. Кор. 1:20) дори и самата Църква — да разбират истината „според християнски предания и според стигматите световни, а не според Христа“ (Кол. 2:8). Църквата създава необходимостта да изразява своето вярна догматична определена, за да защити истината от заблуденията. Продължавайки от необходимостта, веднъж формулираните догми стават за горните „правилата на вярата“ и остават занаяти неопределени, определяйки границите между Православното и ересите, между знанието и светлината на Преданието и знанието, обусловено от естествените фактори. В критични моменти на борба за чистота на вярата, Църквата провъзгласява нови догматически определения като нови етапи в тази борба, които не продължава дотогава, докато „всички достигнат до единство на вярата и на позоваването на Сина Божий“ (Ефес. 4:13). В борбата с новите ереси Църквата никога не е отстъпвала от своите предни догматически позиции и не ги е заменяла с каквито и да било нови определения. Затова, както се говори за развитието на богословие (което за Запад се нарича догматическо развитие), трябва да се забележи, че формулирайки нова догма, Църквата трябва от вече съществуващите догми, които са за нея правилата на вярата. Тя например, халкидонската догма използва ивсичката догма и говори за Сина, Единосъщан на Отца по Божество, за да каже четие, че Той също е единосъщан на нас по човешество; и борбата срещу неправоплате тази догма отне от VI Вселенски събор се опира на халкидонската формулировка за две природи в Христа, за да твърди, че са налице и Него две воли и две действия. Все пак може да се говори за догматическо развитие (т. е. за развитие на богословие) и когато по-дълбоко изясняване на истината на Откровението в борбата заблудите и изработване на точни определения на истината (църковна вяра) дотогава, доколкото Църквата развива правилата на вярата, опирайки се при своите нови определения на догмите, които са общоприети.

Следва да се отбележи, че зимецията в Църквата истна необходимо има не само външната Божествена същност, възможна на благоговението и неправоплате запаляване, но има и способна, в известна степен, да се изменя и усъвършенства чрез човешка форма на исторически обусловеното изразяване на тази Божествена същност.

В продължение на редица минали векове Православните църкви, бидейки принудени да заемат отбранителна позиция пред лицето на инославна експансия, не рядко са се затваряли в рамките на тесни конфесионалности. В исторически ереси, които се отнасят за по-голяма откритост, с критически стремежи и е ясно разбираемо особено важност на християнското служение на света и на човешеството, дължи на любовта задължава православните Богослови не само да съхраняват боженото съкровище на Православното в приетите и силни на сърцето традиционни форми, но в още действително в духа на синоното държавно на верните чела на Църквата, да разширяват донякъде рамките на някои общи

вени, но не отнасящи се до същността на вярата предания, за да могат да усвят сами и да покажат и на околните цялото богатство на православния икументум. Обаче подобно разширяване на рамките не бива да се осъществява неогорворно и самозволно, като се предизвиква обществено съзнание; то трябва да се осъществява в дух на смирено осъзнаване; необходимостта да се отстранят чрез съборно разбирателство ония исторически възникнали неточности или преувеличения в методите или в резултатите на Богословуването, които, може би, извършват полезна служба при адекватна на Православното и миналото, сега стават на много ред повече по гъвкави осъществяване от Църквата на нейната велика мисия в света.

Като се придръжам строго към мислите на преподобния Викентий Лерински, Патриархалният патриарх Аким и 12 други православни иерарси писали преди 77 години: „Ние трябва да изследваме е искрено желание да узнаем истината, в какво е вярвала неразделената света Вселенски и Православна Апостолска Църква Христова и трябва да съхраняваме това неопределено и неизменно. Всичко онова тук, което в по-късни времена е прибавено или намалено, всеки има за своенен дъкт, — ако искрено търси Божието слава, а не своята собственост, — да го възрава и духа на благоговение, като има предвид, че употребявайки надменно в повредата истина, той поема тежка отговорност пред недрепрентири Престола на Христа“ (Из Окръжното Патриархско и Синодално Послание от 1895 г. по повод апостолската конституция на папа Льва XIII „Дигнитас еклесиарум ориенталиум“).

Руският историк и богослов професор В. В. Болотов в своето известно изследване „27 теза за Филонски“ разделяла всичките вероучителни положения на три категории: а) догма; б) светогоспелни теологумени; в) частно богословско изяснение. При това той характеризирал областта на догмата, като област „неесенсарна“; всичко онова тук, което няма абсолютна достоверност, а е също повече или по-малко вероятно, той го отнесъл към разряда на теологумени и на частните богословски мнения.

Съгласявайки се напълно с основните мисли на проф. Болотов по дадения въпрос, по отчитайки, че някои теологумени са придобили за цели църкви (напр. за Западната църква) значението на догми, изглежда допустимо да не се придръжаме към твърде строго отъждествяване областта на догмите с „неесенсарна“, както това се налага в училищното богословие. Затова трябва да отделим частта Боготороената същност на догмата от частна на нейното изразяване. Освен това, не включва ли в себе си областта на догмата иред с безспорни истини на вярата също и опити за прозряне в тайната на вярата и опити на църковното съзнание да изрази колкото се може по-пълно, по-точно и по-дълбоко цялата съвкупност от достъпното му Божествено откровение? И не е ли в този смисъл областта на догмата в училищното му разбирателно-широко, отколкото е областта на безспорното и необходимото (неесенсарно)? Безусловно необходимо е всичко-по-дълбоко, в строгия в този смисъл на думата е онова, което неоспорно принадлежи към същността на вероучението на днешната Неразделена Църква от епохата на седемте Вселенски събори. Положения от тина на „Филонски“ могат да гледат да се разглеждат като теологумени, трудно отделими от съзнанието на Западната църква. Към този род учения на вярата трябва да се отнасят с разбирание за тяхната важност за осъзнаването на вярниците, не — в дадения случай — на Западната църква, и е съвместно към пороките и ги задвижен богословски наврателств, макар че Източната църква не им придава значение на догми.

Проблемата за Свещ. Предание е неравномерно съзряла в някои дни с проблемата за външноопределеното на християнското единство. Според нашия възглед, външноопределеното единство на разединените сега християни не трябва да си представяме изключително като „присилението“. В редица случаи външноопределеното може, изглежда, да стигне по-скоро и резултат на взаимно опознаване един другото в качеството ни на православни по същество. Ние виждаме подобно нещо в диалога между Православните и Докладните епархии в типното съвременни състояние, където е разликата (както показва редица консултации на богослови в Орус, Бристол, Женева и Алмас-Абета) много голяма общност — по-скоро дори гъждостеност — и разбирателно същността на христологическата доктрина, изложена на редици епископи, от хора с различна психология.

Този процес на взаимно опознаване в качеството ни на православни по същество (при наличието на някои различия във формулите и в оценяване значението на отделни въпроси на вярата и на църковното устройство) може да бъде обхванен по два начина: първо, чрез отстраняване на терминологическите несъответности; второ, чрез грижливо разграничаване на вселенски задължителните догми (неесенсарна) от другите истини на вероучението, които се отнасят към разряда „добра“ (дискуссионни).

до Обвиненията и внезапно изревава към Възражия: „Нищо ли не отговаряш? Какво свидетелстваш ти против Теб?“ (Мрк. 14:60). Исус, обаче, не се налагаща: „Той мълчеше и нищо не отговареше“ (Мрк. 14:61). Исус знае също така добре, както и Каиафа, че свидетелските показания са били без значение. По този начин тялото пресметнатото нападение на съдия-следователя не дава желания резултат при мълчанието на Исуса. За втори път процесът се усложнява.

Първоосвещеникът видял себе си принуден да предприеме едно крайно, рисковано решение. Каиафа поставял своя последен въпрос. Ако Обвинението отговори с „да“, в такъв случай първоосвещеникът ще спечели. Отговори ли с „не“, тогава Той Сам се предава. Това усещал и Каиафа. В съзнанието на свои теократически авторитет първоосвещеникът привикал с висок глас: Исус от Назарет, „Заклевам Те в Живия Бог, да ли казваш, Ти ли си Христос, Син Божий?“ (Мт. 26:63). Мъртва тишина парувала след въпроса на първоосвещеника. Дали ще отговори Назарянинът? Той отговарял. Всички чули гласа Му: „Аз съм, и ще видите Сина Човечески да седи отясно на съдата и да иде на небесни облаци“ (Мрк. 14:62).

Според Евангелието на синониците Исус Христос през време на Своята проповедническа дейност набивал открито да обявява Себе си за Месия. Тази въздържаност се дължала на обстоятелството, че Спасителят не желал да подхранва месанските очаквания на Своите съвременници, които са били в национално-политически дух. Сега обаче, когато стоял пред краи на изпълнението на Своия мисия на земята, Той не се поколебав да отговори пълноценно открито на тази весто-поставяна Му въпрос. Исус не се ограничавал с едно просто подтвърждаване: „Аз съм“. Той не желал по никак начин да остави първоосвещеника в неясност, че Той е истинския Месия. Затова отчетял Своето изказване с пророчеството Си, че Неговите обвинители един ден ще Го видят да седи като Син Човечески в небесната слава отдясно на Бога и че като Съдия ще дойде от небето на облака. Това значи, че Неговото завръщане ще бъде откровение на Неговото месанско достояние, което не изключи всяко възражение, също и това на Каиафа.

Първоосвещеникът пресъпял това пловидване на Исуса, да богоугодно. Според юдейското предание всеки човек е бил задължен да отговори пълноценно открито на така весто-поставяна Му въпрос. Затова Каиафа далася горната си дълга, а след с него в всички съветници последвала примера на своя председател на съда.

Каиафа постигнал целта си. С лаконична краткост той забелязал: „Каква нужда имаме вече от свидетелство? Чухте богоуството“ (Мрк. 14:63-64). Така той принуди съветниците да изкажат присъдата: „Как ви се струва?“ Параграфът на юдейския наказателен закон гласи: „Който присвои

на себе си божеска чест, е богоуничи. Той трябва да бъде наказан със смърт“.

Понякоже нелепо осъждаме противоречието на юдейското предание за водене на съдебни процеси, то официалното произнасяне на присъдата било отложено за сутринта. Осъдените били предадени под охрана на слугите при съда, които по своя лична решение да съкратят времето за почивка: „Чо-ведите, които държат Исуса, тургася Го и Го биеха; и като Го забундях, удържа Го по лицето и Го патаха: пророчи, кой Те удари?“ (Лук. 22:63-64).

На разсъмяване Исус Христос бил преведен от палатата на Каиафа в официалната сграда на Великия съвет, при храма. „А ням се съмна, събраха се старите народи, първоосвещеници и книжници и Го въведоха в синдронна си“ (Лук. 22:66). Формалните подробности на едно такова заседание ни са известни от Мишна. Съветниците седат в полу-кръг на възвишения седалища, така че да могат да се видят един друг. Отдясно и отляво на тях стоят двама съдебни писари, които са длъжни да внасят в протокола всички изказвания. По средата стои обвинението. Отзад имало място за млади съдебни стажанти и юристи, които обаче са били длъжни да седат на пода. Въз основа на укаванията на евангелистите и запазените юдейски предписания за водене на съдебни процеси, все още в състояние да реконструираме общият вид на това формално заседание. След като приключило разпитът на свидетелите, първоосвещеникът открил заседанието и поканил съветниците със служебната формула към гласуване: „Желат ли господата да произнесат присъдата“. Съдебният съд след това извикал по име всеки от присъстващите съветници. За произнасяне на една законна присъда е било необходимо присъстието минимум на 23 съветници. За оправдателна присъда е било достатъчно общинно мнозинство.

За осъдителната присъда е било необходимо мнозинството е два гласа. Гласуването започнало от младите съветници. Гласуването се състояло само от една дума: „дъм живят“ или „дъм смърт“. Последел се извикала първоосвещеникът, Неговият вот все знаеме: „дъм смърт“. След това осъдени да викали в заседателния зал. Съветниците ставали и съдебните слуги сваляли оковите на подсудимия. В съзнанието на свои дум, че тази закона на Израел, председател да съда обявил присъдата: Висшият съвет осъди дърводеица Исус от Назарет на смърт заради богоуство!

Според юдейското законодателство смъртното наказание на Исуса трябвало да бъде изпълнено чрез убийство с камъни и след това окачване на дърво. Политическите обстоятелства попречили да се изпълни това. За да се приреле смъртната присъда в изпълнение, е било необходимо да се получи разрешение от римския управител Понтий Пилат.

ХАГАР КРОЛД

Превод от немски архив. Комент РИДЕЦ

Завистта

Завистта е начално на много злини. Тя измества най-напред самият завистник и го подтиква към престъпление. Той не остава себе си, а с новият гледа към тях, които чрез труд, честност и постоянство преуспяват в живота. Докато трудят и успеят за честния човек, то лесноста и завистта са избори на интриги и злоба за завистника. Завистливият е за съжаление, защото не знае, че със завист нищо не постига; а прави себе си още по-нещастен.

„Сладен и хитър враг е завистта — бележи блаженосни-цавният Български Патриарх Кирил. Хитро се промъква в човешкото сърце и предпазливо започва да го мими. Тя е най-неразумният грях, защото мими човека заради чуждото добро. Вижда човек сполучава, способността, трудолюбие на ближния, на те го увличава и той се мими безмислено затова, че сам не е и обладайте на успеха, на способността, на трудолюбие. Но завистта се промъква и от онова, което не е плод на усилия, а временен Божий дар — младостта, дубостта. Колко е безмислено да се завидва на младия, за гдето е млад, или на хубавия, за гдето е хубав!“

Да би могла завистта да постигне извисяване към напредната усмивка, за да постигне това, която ближният има! Поне от един гърт ще добие ползена стремеж. Но завистта мими човека, тъй най-често го остави беден и безполезен. Тя дори притиска силата и способността и не им дава полет и размах, за да могат да се проявят пълноценно. Завистта не е подтичка към творческо съревнование. Той благодарно подтик иде от правилната, сполучна и положителна оценка на чуждия труд.

От завистта иррационален може да се освободи с меча на верата — със словото Божие, което ще му даде младост, за да види, че всеки дар е милост Божия, а най-добрите дарове, които спадат от Отца на съвстаната, са милост за

всяки човек, защото те са предназначени да ползуват че едно, но мнозина или всички. Той ще погледне на всяко човешко благо с очите на младостта и никога няма да си пожелее, освен това, което може да му бъде полезно. (Кирил Патриарх Български „Слово на живота“ т. I, 1958 г., стр. 121-123)

Между нашия народ е разпространен поучителният разказ за тримата иманери, които научили, че на едно място имало заровено злато. Един ден те отишли да изкопаят имането. Като копали дали нощ, изкопали едно горче със злато. О другата работа се изморили и оладели. Казали: „Хайде търсим да се нахраним и после да си подедем златото.“ Затова един от тях изпатили да отиде до солото и да донесе храна, а другите двама оставали да пазят златото.

Третица един от иманерите за солото и по пътя започнал да размишлява, как да присвои цялото имане. — „Ще кажа на жена си, която омести хляба да сложи в него отрова. Ще отрови другарите си и ще взема всичко злато.“ Намислено и оторело.

През това време другите двама, които останали да пазят златото, също обхванати от завист, помислили как да лишат отсъстващата им другар от имането. Решили да се скрият зад един храг и когато се зодале другарят им с храната да го убият.

Другарят им пристигнал до местото, където били скрити другите двама иманери, като не предпазла какво го очаква. Те изпочили из хралите и го убий. Пожеже бил много гладен, измислял от торбичката на убияния си другар хляба и те се нахранил. Не след дълго време отровата действувала и те се отровили. Така завършил разказът.

Кой от завистниците взема златото? — Нищо един от тях! Ето последиците от завистта.

Завистникът не може да гледа спокойно успехите в живота на своята браќа, а търси начин да ги узави или унищожи. По-ясно завистникът може да се види в следния пример: „Императорът за негово име, имаки имен ден, пожелал да облагодетелства в скити двамата си любими — прилворници, Попкак ги при себе си и им казал: „Искайте каквото желаете и аз ще ви дам, но помнете, че онова, което ще иска единият, другият ще го получи удоено.“ Първият от тях бил много богат и се боял да иска пари, защото другият ще получи удоено. Заради това отговорил: „Аз нямам нужда от нищо.“ Вторият, билеки завистлив и ревнуваки богатството на първия си, казал на императора: „Царю, аз желам да ми издадат едно око.“ Той извикал, че на другия ще

бъдат издадени и двете очи, а въздирит император казал: „Аз, милчичко, по никакъв начин не бих могъл да ти издам желаното, защото завистта е ослепила и двете ти очи, вследствие на което няма от къде да ти издада едно око.“ (Свещеноколом Ат. Маждарова и неродикаки. Поесиф. „Сборник от живи примери“, София, 1929 г, стр. 29).

Завистливостъ е алчен, ждичен и е готов да жертва на всички. Няма по-лоша страст от завистта, която порочава ума на завистливата, прави го неадекватен и го погубва. За това св. ап. Павел казва, че завистливостите не ще наследят царството небесно. (Гал. 5:21).

Прот. Д. ПОПОВ

БЪЛГАРСКИЯТ ЛЕС

(Размисли по случай Седмичката на гората)

Съдбата на нашия народ е неразривно свързана с българската гора. Далеч през вековете просторни лесовете са покривали земите ни. От еднива до другия край на Родината гора те са преливали в безкрайно море от зеленина. Последна се сред тях, българинът е бил непрекъснато под благотворното им въздействие. Гората със свои животворни ползи е пренила вода и събуждала невръстното дете в люлката; сред нея младинци юноша е израствал и се е радвал на безкрайните й хубосоти; в нея лесният е намирал сочна паша и студени извори за стадата си. Гората е доставяла на българина материал за градски на хляба, тя е разгаряла и поддържала топлината на домашното му огнище. За българина гората е била „кърмилница и берешетница“, както той сам в пазовани, защото тук и закитавата в пазинте й има, която му давала хляба, тук е пашата на неговото стадо, тук е изворот и животворната вода, тук е дървото, което го храни. Гората най-лесно със своята величествена красота е будила възторг пред величеството на природата и преклонение пред нейния Творец. И така, гората се превръща за българина в негова неразделна спътница: съпругождала го от люлката до гроба.

Твърде невинаги обаче е била съдбата на българската гора в днешното и по-близо минало. В продължение на много години тя била подлагана на унищожение. Върху нея са връхлятали и брадвата, и огънят, които все повече и стеснявали. С нарастването на населението, е разширяването на земеделското и животновъдството гората става пречка за човека. Оттук шатакъ започва бесприщната борба помежду им, която и досега не е стихнала. И когато унищожението на горите преминало допустимата от самата природа мярка, тежките последици от това не дълго време работната земя по планинските склонове се изменя и отнася, изворите намаляват и пресъхват, климатът се влошава.

Трудно е да се каже кога точно е започнало унищожаването на първобитния български лес. Наглежда, че това ще да е било още през време на османското владичество, когато ударът на брадвата, възбит на козите и димът на горските пожари ще да са отбелязали началото на това унищожително дело, продължило под една или друга форма чак до наши дни. И се стигна дотам, че същата тази гора, която за нас е била закрила, да търси сега защита за себе си от нахисните домогания на човека, комуто тя скрива пашена и се моти: „Човек, ако пожелаеш да виднеш ръка върху мене, знай, че ме ще раниш. Аз съм през зминеци мемери топлината на твоето огнище. Аз да пазя от палещите длани на салинето. Аз съм твоят стог, твоят крават, на който почиваш. Аз съм дървката на твоята зюпата, братата на твоята къща, люлката, в която си детето ти. Аз съм самц за красотата и ползата. Послушай молбата ми, не ми прави зло!“

А гората в днешно време навистина се нуждае от нашата любов и закрила. Защото в своя стремеж за повече благоденствие се е отнасил хищничски към окръжаващата го природа, посягайки на един от най-ценните й дарове — гората. Паралелно с това тази негова дейност заплашва и жизнената му среда: водата, въздуха и почвата.

За щастие, нашата страна е на едно от предните места по своята лесност — на шесто място в Европа. Освен това за българската гора вече години наред се полагат големи грижи за подобряване нейното състояние, за запазване и получаване рани. Залесняването на голи площи се извършва с размък, но отбелязва досега в историята на нашето залесително дело. И все пак необходимо е тези грижи да се увеличат непрекъснато. Все по-често трябва да си припомняме с какви неосциени блага ни дарява гората и да откликнем навреме на нейната молба да я пазим.

Горите са неосциено богатство за страната ни най-вече както източник на дървесина за строителство, огрев, и преработка. Тяхната цена обаче не трябва да мерим само по получаваните кубометри. За нас големата стойност на горите на-

то национално богатство се крие преди всичко в това, че те са най-добрият природен регулатор на климата в полето, те дават началото на изворите, които подхранват реки и язовири, че са източник на чист въздух, който нахлува в нашите селища откъм балкана, че са най-сигурната брвна срещу намаляването на почвата от порините води и най-лесно, че те са, които придават специфичната украса на българския пейзаж.

Голямото значение на горите като водозадържащи и водорегулиращ фактор нараства неминуемо, като се вземе предвид, че водата става едно от най-ценните природни богатства и наличната вода на земята не може да задоволи нуждите за напояване и консумация. И у нас, е разрастването на градовете и индустриализацията на страната, водата за питейни и други нужди е вече дефицитна и това налага специални грижи за опазване водозточниците. А горите именно са източник, където се формират и съхраняват водните ресурси на страната. Залесняването в разумното стопанисване на съществуватите горите ще увеличи тези ресурси.

Хората отдавна са скъпали околната околност влияние на гората върху климата, без да са правели специални научни изследвания за това. От народа е излезла и известната поговорка: „Света гора има, свето поле няма“, която празнава неговото смисълание, че човек именно в гората може да намери убежище при лоши климатични условия. А благотворното влияние на гората върху климата е безспорно. Това изричливо особено след обследване на по-големи области, което води до коренини промени на климата, крайно неблагоприятни за човешкото съществуване. Затова като на извор от днешните цивилизации — например тези в страните на Балканския диток и другде — се дължи най-вече на таква причина. Пагубното влияние на обследването може да се види у нас и в някои райони на източните Родопи, където пороните са изнесли голяма част от почвата, горската растителност е оскъдна, летото е горещо и сухо, а реките безводни. Влошаването на климата от своя страна затруднява извънредно много възстановяването на унищожените гори.

За горите казват, че са белите дробове на една страна. В това няма нищо преувеличено: горите навистина действат благоприятно на човешкото здраве. Причините за това са следните. Гората е огромна лаборатория в нейната зелена маса, в която извършват асимилационни процеси, при които се освобождават кислород и се осаждават азотобактерни микроорганизми, кислород. Ето защо в горските райони въздухът е чист от отровни газове и по-богат на кислород. Освен това горите регулират топлнинния режим на въздуха, зацандяват населените места от силните ветрове, механично прочиства въздуха от прах, сажки и газове и изобщо подобряват жизнените условия на човешки организми. Известно е също така успокояващото влияние на зеления цвят на горските масиви, а жизнените гледки, които ни предлага гората, въздействат благоприятно на нервната система. Установено е също, че някои дървесни видове, особено илолистните, възвдват летивни вещества, които убиват болестотворните микроорганизми. В последно време голямо значение се отдава и на лесната фитоцизия на горския въздух в планината, на което се приписват целебни свойства.

Горите навистина са мощен санитарно-хигиенен фактор. Значението им в това отношение е особено голямо в днешно време, когато над големите градове тегне страшинал нахлуващ от болестотворни сажки, които ниси неподвижни над хиляди и милиони хора. Този непрозрачен пласт задържа цяла част от личите на салинето и предизвиква недостиг на салично облъчване. Възгледният омок, който той съдържа, представлява истинска отрова за живия организъм. Заедно с това той съдържа и огромни количества прах и микроби. Изследванията на въздуха в планината и в Парик показват, че в един кубически метър въздух се съдържа следните количества микроби: на връх Монблан — лисица; в гората —

300, в парижкия булевард „Шан-з-елазе“ — 88 милиона, а в парижки магазин — 4 милиона!

Когато говорим за благотворното влияние, което горите оказват, не бива да забравяме онай наслада и животелна радост, която пълнит душата на човека пред дивния пейзаж на родната гора. Навлязва под неините уследени стъпки, човек е завладен от благотворната тишина, съвместена от песента на птиците в ромона на потока. Навискоде в гората — явяне и лете, пролет и есен — поглеждат му се спира на чудни картини, пътни с очарование и прелест. Още преди 11 века Йоан Екзарх в своя „Шестоднев“ е излял възторга си от красотата на нашата природа в следния словослов:

„Когато виждаме как годишните времена се менят, и дървото се излива над земята и ти расте и се покрива с трева, и плани се възвдигат, и дървото зеленеет, и гори растат, и овоци се раждат, лека насочим езика си към възвдизаната“.

Народът винаги е чувствувал гората близко до сърцето си. За нея е създал много песни, а които възпява невините хубостни. Пощите са я преследавали в стихове, художествени в картини. А през време на недоволеното ѝ го гората е прикървала в пазвите си и манастирите — тези светилища на българския дух. Далеч от вражи стъпки, изред величествен избор на гората, тук отшелници българи са се отдавали не само на сьоща началото. Все още са предстоили редица решителни мерки за спиране по-нататъчното нарушаване на установеното в природата равновесие между горите, водите, почвите и въздуха.

В комплекса от мероприятия за възстановяване и опазване на родната природа особа дяс е имат в нашите още по-големи грижи за гората, което изиска активното и съзнателно участие на цялата наша обществост.

Голяма, съдбовна роля е играла българската гора и в освободителните борби на нашия народ. Тя е била майка-за-

крилница и на хайдутни и на партизани. И не случайно Батак и Бузуджа, Оборище и Столето, закътали в пазвите на българския лес, станала символ на нашата свобода. Не случайно гористите дъбра на нашите планини са осеяни с белези на метини на знайни и незнайни герои. Защото гората сполетява наред и поддържала у народа ни нечуждия стремеж към свобода и правда.

И днес, когато си припомняме за неостраното народостопанско значение на нашите гори, не можем да говорим за тях, без да мислим и за целокупната родна природа, от която те са неделима част. Опазвайки горите, ние опазваме и самите природноистини на живота: водата, въздуха, и почвата, които в своята съвкупност съставляват естествения издана среда на човека. Но у нас, както и навсякъде в света в резултат на индустриално-техническия прогрес равновесието в природната среда е сериозно нарушено. Повсеместно е намаляването на водните източници, застрашаване и замърсяването на водата, въздуха и почвата. И ако всемогъща вода крие големи опасности за здравето на човека, не по-малко фатални са и последиците за стабилна животински и растителен свят. Сериозността на проблема за опазване и възстановяване природата изложил у нас да се предприемат редица мероприятия с природозащитен и възстановителен характер. Но това е още началото. Все още са предстоили редица решителни мерки за спиране по-нататъчното нарушаване на установеното в природата равновесие между горите, водите, почвите и въздуха.

В комплекса от мероприятия за възстановяване и опазване на родната природа особа дяс е имат в нашите още по-големи грижи за гората, което изиска активното и съзнателно участие на цялата наша обществост.

Борис ПОВВАСИЛЕВ

ЦЪРКОВЕН АМВОН

Слово за Цветница

Благословен Идещия в име Господне

Великованните дни са към своя край. Постният идва стига връхлата си точка от днешния ден през цялата следваща Страстна седмица — седмицата на изкупителните страдания на Господа Исуса Христа. С всеки нов ден духовното възвращение расте, расте тревожната мисъл пред виденето на Кръста, пред ужаса на Божественото Разпятие, да да стигне в блажен небесен покой, изразен в последните думи, казани от височината на Кръста: „Свършил е!“ (Иоан. 19:30). Днешният ден е празник, голям празник, в който радостта и скрътта са слези в едно, както обикновено става в живота на хората. Днес се чествува тържествено на една всенародна среща с Господа — празник на палмовите и върбовите клонове, празник на цветята, с които ивириците хора посрещат своя Спасителя, своя Бог.

На този изведен ден от своя амвон Божията Църква зове всички ни да отворим широко духовните си очи и да видим тържеството тъй, както то е станало някога на Елеонската планина и в светия град Иерусалим. Да го видим и тъй, както то става сега в нашите свети храмове, в живота ни.

Шест дни преди евреийски празник Пасха Господ Исус Христос идва с учениците Си и влязлото село Витания, разположено на източния склон на Елеонската планина, владеече от Иерусалим. Там Му приготвят вечеря. Лазар, когото Той бе възкресил преди време от мъртвите, е един от седмачите с Него на трапезата. Марта, както винаги, прислужава. Мария пък, другата сестра на Лазар, влиза в сянката алабастрен съд, пълна с народно чисто, драгоценно миро. Смирена и пламнала от възлание, тя се доброява до Господа и почва да излива мирото върху главата Му. С останалата част обилно ва поете Му и ги изтрива с дългите си коси. Князата се изпълва с благоухание. (Иоан. 12:1-3).

Един от учениците, Иуда Симеонов Искарюот, който вече се готви да предаде Училища на враговете Му, загворява с притворна загриженост: „Защо да не се продале това миро за сиромашите, и парите да се раздават на сиромашите?“ Сърбестролюбив Иуда изрича тия думи, не защото има грижа за сиромешите, а защото е кридец. Нему е поинтересно общото копчение, от което той избега. Думите на предателя прозвучават като явни тожък удар в разтърженото сърце на Господа.

„Иа другия ден съдия народ, дошол на правния като чужд, се Иисус иде в Иерусалим, язва палмови клонове и влязъл да го посрещат като викало. Озвучава благословен Изходът в име Господне. Царят Израиле!“ (Иоан. 12:12-13).

„Защо съзвучават жената? — му казва Той кратко. — Оставай. Тя е запявала това за дни на погребенето Ми. Защото сиромешите всекога имате при себе си, а Мене не всякога.“ (Иоан. 12:4-8). След това с погледа Си обръщайте всички Си ученици: Мария извършил това, което казва: с това ти проваля да помага тилото Ми за погребение. Истина ви казвам: дето и да бъде проповядвано това Евангелие по цял свят, ще се разказва за тейн спомен и за това, що ти извърши.“ (Марк. 14:8-9).

Мария, Мария! Колько благодарно е твоеото сърце! Няма че долбе време, когато ще се забрави това, което ти извърши в оная пазнетна вечер срещу деня на палмовите и върбовите клонове, срещу деня на цветята, на разтържените с тягата на Спасителя цветя!

Докато вътре се води разговор за послугата на Мария, навън край вода, по улиците и плазовците шумяват тълпа народ. Шумът се увеличава. Улиците се задържат от хора, наопади от Иерусалим и околните места, за да видят Исуса, Възкресителя на Лазар, както и самия възкресен от мъртвите Лазар. Цяла Витания се изпълва с непрекъснато прикържават тълпи. Откъм височините на Елеонската планина блещува светлина. Нови хора се спуснат надолу към Витания, ждани да видят Възкресителя и възкресения. Всички са с една мисъл: Навярно Този е онези, който, прореден от пророците, обещал от Бога Месия, Спасителят на Израил от врем на робството, Този, който има огромната мощ да възкреся мъртви, ще има мощ и да поведе своя народ в борба за освобождение от римското ѝго, в борба и славни походи за възоблачаване престола на цар Давид, за просела на Израил по цял свят!

Тълпите се увеличават. Въздушенеленето расте. Цяла нощ Витания е будна. На другия ден, още от ранни зори, нови тълпи превалат Елеонските височини и се спуснат към Витания. Всички посетит в градете си палмови клонове. Всички са устремени погледа си надолу към селото, където е Той, Месия, Избавителят на народа.

Вече е дошла чакт Господ Исус да открие себе си пред целия народ като негов Месия, Избавител, Спасител, според както бе съобщена това архистратъг Гаврила на света Лева Мария в деса на своето Благовещение (Лук. 1:26-33), спя-

ред както се бе изразил пророчески и праведният старец Симеон в дена Сретение Господне (Лук. 2:27—32). Спасителят излиза из дома, където бе докарал нощта в молитвен разговор с Бога Отца, а тръгна сред тълпите по многолюдния по това време път към Йерусалим. Учениците Му пробиват път сред притиснатите те да Го видят множества. Пътят излиза издалече от селото Витфайя, слушено в полите на Елеонската планина. Господ изирача двама от учениците си до селото да Му доведат, вързани до вратата на един дом, ослица и осле, на което някой човек до това време не бил възседнал. Учениците Му салят докато си на ослицата и на ослето. Той възседна на ослето и продължава пътя натам. Сбъдва се пророчеството на свети пророк Захария, изречено векове преди това славно събитие: „Джуквай от радост, дъще Сионова, тържествувай, дъще Йерусалимова: ето, твоят Цар иде при тебе, праведен и спасяващ, кротък, възседнал на ослица, възседнал събитено на младо осле, син на подъяремник!“ (Зах. 9:9, Мат. 21:4—5; Иоан. 12:14—15).

Множества вървят подир Христа Господа. Множества го посрещат до пътя. От Витания и Витфайя до Йерусалим пътят е претъпяван от тържествуващи хора: мъже, жени, деца. Един посягат дръвце си по пътя, по който Той минава. Други сечат клони от дърветата и също ги посягат по пътя. Всички размахват ветки, палмови, маслинови и други клонки и в един глас викат и пеят: „Осан! Осан! Осан! Благословен Иисусът в име Господне. Царят Израелски!“ Псалта Елеонска планина, разпълувана и потресена от великото чудо — Сам Бог в образ на Човек, на Син Човечески, се движи по нея, кротък, любвеобилен, благославен, — вика чрез гласа на листите си и не е полека на ветрега, който милава тълпното лице на Господа: „Осан! Спасение! Осан! Сину Давидову! Благословен Иисусът в име Господне! Благословен царството на ония ни Давида, което иде в име Господне! Мир на небето! Осан, слава във висините!“ (Мат. 28:8—9; Марк. 11:8—10; Лук. 19:36—38; Иоан. 12:12—13, 17—18).

Не на златна царствена колесница, заобиколен от въоръжени войскари, не горд и възнесен, не като водач-издводел е мек и шит в ръме и перабазиран шлем на глава, не е ризница от метали, а с ден хитов, пътник от ризите на собствената Му ирешета Майка, скромно, тих, възседнал на осле, Цар на мира, кротостта и любовта, на великото всеопрошение и безграничното милосърдие, се движи Господа Иисус Христос бавно по разселените дъщи и зелени листа, блъскащите в безреда цветя и клонки, е диглата за тонава благослов ръла. Притеснените влезе и песни продължаваха: „Казвай ни, че чий ти мълчаш, казването ще завикат.“ (Лук. 19:39—40; Иоан. 12:19).

Нима може да се спрат стъпваната на няк един народ, когато пред него е Възкресителят на Лазар. Възкресителят на вървящите възлюб?

Огромното шествие е вече превалило Елеонската височина и се спуска надолу към царствения град. Когато стига на последния хълм точно над град, Боговечкует спира оселото, атлежда се в градските простори и започва. Залудка за града: „Да беше и ти узнал поне в този твой ден, какво служи за твой мир! Но сега това е скрито от очите ти, понеже ще настат за тебе дни, и враговете ти ще се обиколят с окови и ще те обкръжат, и ще те стеснят отгред, и ще съпнат тебе

и дената ти в тебе, и няма да оставят в тебе ежък на камяк, понеже ти не узна времето, когато беше посетен!“ (Лук. 19:41—44).

Народът ликува, а Месия, Спасителят плаче. Разплакал Той влиза в града, който цял е слясан от онова, което става в него. Разтъгна, Той се запътва за храма и, съвместно разгневен, почва наново да пъди ония, които са го преизрали в срамно пазарче, и им говори с разсептелна в божествената Му власт лице: „Писано е: Домът Ми е дом за молитва! А вие го направихте в разбойнически верте!“ (Лук. 19:45—46).

Безспорно тържество и в тържеството плач, и в тържеството гняв! Колкото по-набъбко се възгледна в това събитие, толкова по-ярко и по-ясно стъпвава трагично в него. Господ Иисус влиза в Йерусалим като Божествен Цар на мир, а Йерусалим Го посреща като воевода-чудотворец, който ще дигне на позе свои робски народ, ще му даде оръжие и чудотворно ще го поведе към широко разплаване, на къри, към превръщане палатата земи в пеленица и развалини. Пророчите никога не са предсказвали такъв един кръвожаден месия. Те са говорили за един Агнец Божий, който ще даде Себе Си, за да примори Земята с Небето и да обдари Земята с оня мир, който съществува в небесата.

Във всенародното тържество Господ Иисус плаче, неразбран от хора, които, изплашени и смутени, скоро ще заключат домовете си отътре, когато една малка разпона тълпа ще зарече към преторията на Палаз Понтийски: „Разни, разни Го!“

Вместо палмови, днес ние дигаме върбени клонки, дигаме високо и цветя и песни, но не точно тъй, както йерусалимци са пеели: Осан! Благословен Иисусът в име Господне, Царят на Новия Израел, Царят на Църквата Божия, изградена в света, за да каже истината за Него, да продължи светото Му миротворно и спасително дело, да носи мир на Земята и вечен спасение в небесата.

На днешния ден Господ Иисус влиза в нашите храмове, влиза и в нашите души. И ние Го срещаме с чиста, безкористна радост, срещаме Го с величностния си подвиг, с разтварянето се за Него сърце, с пламъка на вярата, с устремия на вездестата, с възторжените песни на любовта — любов като тя на Мария, съестрата на възкресения Лазар.

Първият удар, нанесен от Иуда, не разплака Спасителя. Само го разтъгна и огорчи. Но вторият удар, нанесен от фаталното неодоумане у йерусалимци, го разплака. Третият удар, който доведе до наново явялите се злоупотребни в храма свет, Го разгневен.

Нима между нас ще се намерат човеци, които ще Му нанесат удар като той на Иуда? Това не е възможно, защото всички ний знаем в Кого сме повярвали. Нима между нас ще се намерят човеци, които ще дръзнат да инсят, ще Неговата света радост и религия на къри и тревога, на гнети и унижения, на заробване чужди народи и потисничество? Това не е възможно, защото всички ний чувстваваме всемогъщата спасителна сила на Неговата жертвена любов и сме готови да Го следваме с жертвена любов за свободата, благополучието и мира на целия човешки свят. Нима между нас ще се намерят човеци, които ще си позволят да оксиривнат Божияте храмове с невазгодни за светостта им дела? Това не е възможно, защото всички ний знаем, че храмът е пречестен дом на Живия Бог, дом на Неговата слава, дом, в който ний се срещаме с Него, а дом, в който Той ни очаква и благославя като всеобщ Отец, Спасител и Осветител.

В този момент всички ние стоим изправени в молитвено благодарение пред Господа Иисуса, спомняме си за Неговото тържествено влизане в Йерусалим и Го възпяваме като Победител над смъртта, като Възкресител на живота, като Цар на безсмъртието, на вечния мир, на вечната радост. Истина е това, че йерусалимци никога не са Го разбрали правилно. Но истинна е и това, че те са Му недали с открити души, искрено, сърдечно. Истина е и това, че нийлът облювнен народ е бил възлюбен от Него, от владата на великото Му милосърдие. Нека да Го посрещем и ние сега със същото безгранично въздупуване и да Му пеем тъй, както някога съпята град Йерусалим Му е пеели: Осан! Благословен Иисусът в име Господне! Осан във висините. Мир на Небето. Мир и на Земята! Амин.

Проф. д-р Тодор П. ТОДОРОВ

А всичко това стана, за да се сбъдне реченото чрез пророка, който казва: „Кажете на дъщерята Сионова: ето, твоят Цар иде при тебе, възседнал ослица и осле, син на подъяремница“

(Мат. 21:4—5)

ХУДОЖЕСТВЕН ОТДЕЛ

Пролет

Должък си цвят разтваря
всрещ зеления дънтак —
пролетта ти проговори
и цветя узавт пак.

Как е весела гората
в поточек шурти!...
С пакета си планината
радост и мечти шенга.

Дивен полъх нежко таан —
свежест, ведрина, злъч
и в сърцата засинял
несен ангелска звучи!

Младостта ни — нашта пролет —
нима да се върне ти.
Но във чуден, вечен полет
е духът ни с любовта.

Щом душата с Теб е, Боже,
вечна пролет ще изфти,
да хвърят как птичка може.
О, Велик, Велик си Ти!

Днес сърцата са обзети
в устрема възвишен нов —
добродетелите свети
търси весни в своя зор.

Нека изфат как цветята
добродетелите вред,
та да озари земята
Твоят дивен свят завей!

Че да има весна пролет
в Божии красни космър
и духът ни да е в полет —
в правда, във любов и шир!

Надя Н. ЗДРАВКОВА

Благословената

(Разказ)

Тази безжизнена старичка, с бяло лице, бели коси и бели вежди, която почива тук, на изобялелото капане, е Ана, моятта жена. Ана е вапата майка и стара майка.

Ръката ѝ сега, сй сега пахната бяло, бяло в моятта ръка. Не е вапно, че кравиците настиват па-напред. Възрайтте ми, ръката на Ана остана топла дълго време след като тя си „отиде“ — ти настива последна... Като да искаше още малко да постои, като да би минала още нещо да направя... О! Не знаете вие, какво означаваша ръката на една жена!

Когато за пръв път видях ръката на Ана в своята ръка, обзе ме чувство за благоговение и на боязъм и в тоя миг разбрах защо средновековните рицари косячиха, когато целуваха ръката на любовната жена.

Беше чувство на боязъм! Да, защото подсъзнанието ми, nasledeno от дълги ми мъже, знаеше, че тогава, когато получаваше ръката на годишницата, ние знаем, че не една ръка ни се поверява, а една съдба, която ние обещаваме да направим щастлива.

А ето, ръката на Ана ми се протегна без колебание — кротка, доверлива и смела.

Във великия ден, когато сътворих Ана в била рокля пред олтара, за да потвърдим нашия съюз пред Бога и пред хората, един миг съвръх тревога в очите ѝ. Но когато под свода с идеална акустика прозвучаха думите на библиейската песента: „Твоят Бог ще бъде отсга и мой Бог и твоето общество ще бъде и мое общество“, в полумрака усетях, как ръката на Ана търси моятта ръка и мъжчаво ръкохтаскаше понапред думите на Рут.

А ето че и нашето жребие бе такова...

През целия ни живот от половин век, който прекарвахме заедно, нищо стабилно не ни бе дадено да имаме... Местехме се от град в град, от държава в държава, без да имаме една къща, която да наричаме наша, без да имаме пели земи, която да ни принадлежи, без да имаме едно благо, на което да разчитаме.

Вероломен вятър ни гонеше от едно място на друго, и жестики бури бушуваха из пътеките ни...

Имаха тежки дни на нечовешки изпитания с мигове на бунт, на роптание, когато юмруците ми се спинаха, целостите ми се вълшеваха, предначавайки зло, но... идваше ръката, ръката на Ана, поставеше се в работата ми, аз си спомних религиозния трепет, с който в бях приел, и Бог идваше отново у нас.

Имаха часове на отчаяние. Часове, когато рухваха всички надежди и ме изкушаваха всички приятели и всички сполучка, но... усеждах ръката ѝ, ръката на моятта Ана в моятта ръка в знаех, че в света има едно същество, което не ще ме напусне никога... и силите ми се обновяваха като на Финикса...

Когато положи в обнята ми вашин първороден син, задържах десницата ѝ и се вгледах в очите ѝ: ръката ѝ бе сту-

дена и влажна, но бе получила една нова твърдост и форма на пена, а очите, въпреки сенците и умората, бяха станали по-големи, по-дълбоки, центрирани се чрез чудото на само една пощ в очта на майка.

Когато ми дари втория си, не гледах очите ѝ и не задържах ръката ѝ, защото очите ѝ се усмихваха над гледищата ми и ръката ѝ се бе поставила на должката, глето се чуваше гласенят на нашието морозоредие.

Видядах ли сте ръката на жена на лопка? Аз съм в гледат тъй често и тъй дълго, че сега познавам всички ѝ гънки, всичките ѝ движения: сърцето започне лопката.

Ние не вървахме отсга ръка за ръка, защото децата ни имаха постоянно цудла от тях. Но когато недела сутрин те влязаха в моятта работна стая, познавах ръката на Ана по чистото ни облекло, по косованите ми вълчии, по гримжило срезаните косички и по челата ми дори...

Мъжчавина, неуморна, героична, ръката не ѝ принадлежеше вече — тя принадлежеше нам.

Тя лекуваше с една ласка убитото козяно, изваждане безболезнено тръпчето от убоденото артече и вечер на лампа преравяваше иглата с косици нависки, където бе минало немисленото на нашите деца през деня...

Ние не вървахме вече за ръка, ръцете ни загубиха, когато ми задобляваше от ден на ден повече... но, когато след тежка и изтощителна борба преодоляхме едно препятствие, пак след дълги нощи бдение над възглавието на единия или другия си, виждахме опасността отстранена, ние се споглеждахме с явни и уморени очи, дума не продмувахме, но чувстввахме с цялото си същество, че нах нашата умора, над нашите изтощени и изпотени тела ние крачим победно ръка за ръка с твърда стъпка, отмерено и сигурно, с високо вдигната глава по бала пътека, края на която се губи в безкрая...

Ние не вървахме вече ръка за ръка, защото пътят ставаше все по-труден и по-труден и косите ми все по-бели и по-бели. Но ръката, „нейната ръка“, кротката, неуморната, героичната пренасе все по-големи и по-големи чудеса.

Ти преравяваше моите неуспехи в духовни победи. Ти помириваше скарните братя, ти усмиряваше гнева на другаря си, помагаше на бедните, когато никой не вляжеше, шедра да са самопожертвували, когато друг се вуждаеше, и невероятно икономична, когато бе думата за нел.

Държах отново ръката ѝ в своята ръка в деца, когато Ана се откъсна от мен и се повдигна на пръсти да поуне водреч челата на нашите синове, които заминаваха за фронта. После се върна тихо, кротко, дълга отново ръката ми и задържа така, силно стиснато, докато редните на войнични не се вляжаша вече и звуците на барабаните не се чуваха вече.

Всичко тъй силно стиснато държах аз ръката на Ана в деца, когато отсгашното ми съобщие, че сърцата ни бе отпела един от вашите синове.

Нито една дума не разменихме дъзвата в оня ужасен ден, но... знаете ли wie какво означават две сладостни ръце в тежки час?

— Ние бихме излезнали пак към оградата, за да порешем теб — сина, който ни бе останал.
— Денят беше мрачен като сиратия ни, но Ана се опита да се усмихне, да ми си припомни, както и друг път, че всичко не е загубено, че все пак нещо ни остава в този свят.

И когато пред нас застана нашият син, смугъл, прахнен и замислен, но по-едър и по-възрастнал, аз видях как Ана не можа да достигне челото на своя син и едва тогава разбрах какво я бе сломило страданието.

А когато погледнах ми падна на ръката ѝ, положена на рамото на Андрей, изведнъж ми се стори, че виждам около нея синяне, каквото имат светиците около главите си.

Видях ѝ и по-късно, скъпи ми, когато се явихте вие на света, вие, децата на Андрей, видях ѝ поред върху главите ви и тогава тази сбиркама, посилава, пожелала ръка излъчваща такава духовна сила, възгледаше тъй пераляна, че се боях да се докосна до нея.

И сега... сега трябва да ви разкажа как се случих... Бе след полнощ... Едно тежко дъшаве ме направи да скоча от леглото. Задъшаване се. Започнах да се суета около нея, надиваки се, като друг път, че мога да ѝ помогна... Поисках да ѝ направя разтривка със студен компрес, отказа. Поисках да изтичам за доктор, не ме пуна.

— Остави — рече ми шепотомичко — ние сме стари, юнак-хем достатъчно... дай ми ръката си... така! Не може да ме оставиш сега сама, след като цял живот бихме заедно... Нашият живот... би бил много тежък, ако не бихме били ние тъй сплотени... Преклято тежък!... Моят час е настъпнал, скъпи ми, и мога те... прости ми... че те оставям сам. Горкото се мисля ти да ми склучиш очите... че Бог ми изпълни молбата... нието Му да бъде благословено!

Това бе последната ѝ дума, както в целият ѝ живот — един благослов.

Гледах ѝ замаян, с възмущен поглед и мисля, Броек въсвещено биещо на пулса ѝ и ѝ отказвах да вървам, че сега, ей

сега всичко ще се спарши... Опите ми се ширеха, исках да излязния погледа си с нейния лик... Бяла, съвсем бяла, само очите ѝ си щито, тогли и възврателини, като на младина... Толкова променена в толкова смятала... Неподражаема... Видяла да и как се боря и сега в сетина си час да скрие страданията ѝ и без глас, без съзани, повтарях ѝ себе си: храбра, храбро!

— Да... Нищо не си казахме през цялата тази дълга и страшна нощ, но ръцете ни, силно стиснати, в религиозен шепот си припотовахме всичко, което биха прекарали заедно, и в последно, което не бяха успели да си кажат през трудния ни съвместен път...

Сутринта, когато зорните връбиха тъмната на занесите, веднака раздяла бе минала между нас, но аз още държах ръката на Ана.

Ръката ѝ вистина бавно-бавно, като да искахме да ме свикне постепенно с мислата за непорананото... без сътресение... както се отнасяше към луната съд... защото кой по добротворе от Ана знаеше какъв съд без стойност представянох аз без нея!

— Да! Ужасно е да се видиш изведнъж сам, когато цял живот се били дваме. Отстиснати на скляни човек аз остава едно чувство тъй осезаемо, тъй реално, може би по реално даже отколкото пристъпното мисли... абелзали ли сте?

— Аз ви очаквах, мислех мисля... набавнава част, когато вие минавате да видите какво правят старите две родителки... и аз ви знам, какво ще ви отговоря, когато ще дойдете и редом до мен — не ви видите дребната старина, която бе нашата майка, на всички ни...

— Виждате ли, мон мила, този асен, спокнен, преобразен лик? Трива да ви е важа, че той не би бил такъв, ако ние не бихме вързали цял живот ръка за ръка...

— Виждате ли тази очертана, обезличена, пожелатела като пергаментов лист ръка?

— О! Вие не знаете какво означава ръката на една жена?

Презантера ФЛОРА

ИЗ ЖИВОТА НА СПАРХИНАТЕ

Мило тържество по случай 95-годишнината от Освобождението на България

На 4 март тази година (неделя) в енорийската ни Македоно-Българска църква „Св. Св. Кирил и Методиј“ в гр. Мелбърн се състоя мило тържество по случай 95-годишнината от освобождението на България от петвековното османско робство.

Мартеското неделно утро отпрати колите на нашите синардоцини, живеещи в Мелбърн, на които е било Отечеството, към храма ни в Норфолк. Всички те на алтаре в храма бяха очичени с мартички — символ на издвигатия протек в Родината ни, за здраве и щастие. Наил не трябва да забравяме, че сме българци! А само в България се кичат с мартички! Изрядната чистота и цялото вътрешно благолепие на храма настройва към усърдия молитва множеството богомолци, които бяха дошли да почетат този нашест ден, макар че се намират толкова далеч от Родината. Тук е и издвигатията в Европа българска опера и концертна — певичка Надя Афея, която гостува на брат си Светослав Йонков.

Свещенорочен Михаил Стефанов отслужи си Божествено Литургия, след което се извърши панихида за загиналите руски и румънски воители и за българските опълченци, паднали по бойните полета за свободата на Отечеството ни по време на Руско-турската война.

Отец Стефанов произнесе следното кратко слово:

— На 3 март преди 95 години българският народ отново се доби си своя държавя. Това стана в резултат на Освобождателната Руско-турската война от 1877/78 година.

Ние всички знаем от историята на нашия народ, че тежко и мъчително е било петвековното робство. Но ние знаем, че българите някога не се примиряваха с робията, а доидна дълга борба за своето освобождение. Врх на тази борба беше Априлското въстание през 1876 година. Ние знаем, — то беше жестоко потушено, бяха изкани десетки хиляди, между които беззащитни старци, жени и деца. Тези жестоки кланета възмутиха света. Огласиха се дивниах протестни гласове в защита на българите. Най-силни бяха тези гласове в братска Русия. И след като не се изпълниха решениата на Цариградската конференция, свикана от европейските държави в края на 1876 година, Русия обяви война на Турция,

Обявената мобилизация на 24 април 1877 г. се посрещна с радост и облекчение от целия руски народ, че ще се освободи братя роб, братя българини. Българският народ посрещна с голяма радост обявяването на войната. Наил той се издаваха не „Дядо Иван“? Не оставаха назад и българите от всички предели на поробеното ни Отечество емигранти във Влашко и Русия. Те образуваша опълченски дружини и се включиха в състава на руската армия. В тези дружини имаха опълченци от всеки кит в Македония, които драбро се сражаваха; мнозина от тях проложа кръта си, длоаха живота си за свободата, а оставалите живи продължиха борбата след несправедливия Берлински мир, но сплята на който нашата селя Македония отново остана под иго.

Паметта си оставали в историята на нашия народ спичените боеве при Свиштов при пресичане на Дунав, при Плевне, Шипка, Шейново, Стара Загора. Паднаха 200 хиляди слави руски воители, които дадоха живота си за свободата на България. С тяхната кръв и споена дружба между нашите народи. И ние българите никога няма да забравим това. Не трябва да забравяме и ние изселниците, че благодарение на тези жертви ние добихме напознала свобода и независимост и че бе укрепена и ролята ни Православна църква. Заедно с целия наш народ да оставим в ние, живеещите в чужбина, навели благодарни и признателни на своите освобождатели! Да пожелаем на нашите изселници и сплотеност между нашите народи и нашите църкви все повече да се засилват и развирателни!

След това множеството богомолен народ премина в църковния салон, където бе поднесено жито и закуски за Бог да прости. Богдан Храстов, поздравляващия пристъпуващите на празелата с празник, аелера да бъдат единни и сплотени около нашата църква, като братя от България и Македония, живеещи тук в Мелбърн.

Отец Михаил, като благодаря за присъствието на всички синардоцини за това мило тържество, получи уверение от всички, че пак ще присъствуват на народните и национални празници, когато бъдат поканени.

Р. БЛАЖЕВА

Архирейско посещение

Църковната община „Св. Троица“ е най-старата българска община в САЩ. Единственият ѝ храм е в гр. Мадисон, щата Илинойс, но епархиалният живот разпръснат е на всички околни градове: Гранит Сити, Сент Луис, Алтон и пр. В началото общината е имало около две хиляди членове. Сега броят ѝ е намалал, защото мнозина си се поселили на други щати. Млад и малобройна, общината е жива и вода активен църковен живот. Тя има добре устроен храм, обновен и уреден църковен салон със сцена, модерна кухня и надстройки етаж, в който се помещава училище за издържаните деца. Пред с. икономас в църквата, наред с американското знаме, е поставено и българското национално знаме.

По стара традиция членовете на църковната община се събират на обща вечер на месца августина. Тази година това стана на 4 март. За голяма радост на всички, събирателна бе устроена с присъствието на любимия ни архирей, Негово Високопреосвещенство митрополит Йосиф. Той пристигна на 2 март, петък, посрещнат на аерогарата Сент Луис от представители на църковното настоятелство и епархиалски свещеник.

На 3 март, събота, Негово Високо Преосвещенство пристъпува на светата литургия, на ял храма с църковния певец, а след това отслужи нахидна в съслужение с епархиалски свещеник. Накрая той произнесе слово по случай задушница и благослови общата трапеза от приношения на благочестивите християни, дошли на службата.

На 4 март, неделя месопуста, храмът се оказа малък да побере всички християни. Подпомогат от епархиалски свещеник Негово Високопреосвещенство отслужи света литургия и след отпус произнесе простително слово за дена, като пожела на цялата църковна община спасителен и радостен

посет. През време на светата служба той отлучи епархиалски свещеник прот. Петър Стамболиев за офиния свенепоникном.

В-13 часа а тържествено украсения църковен салон бе даден обяд, на който освен Негово Високопреосвещенство митрополит Йосиф като гости пристъпуваха поканените свещеници от руската, сръбската и гръцката православни църкви в САЩ и други официални гости.

Негово Високопреосвещенство и приружаващите го духовници бяха посрещнати с изпиване на „Достойно ест“, изпълнено от църковния хор под диригентството на г-на Елизабет Шинкова. След това хората яли „Отче наш“, а дяко Владика благослови трапезата. През време на обяда струният оркестър при общината свири непрекъснато, за да весели слов и гости. Учениците от издържаното приручително училище изнесоха хубава програма. Под звучите на струния оркестър малки и стари до въсно след обяд играха народни хора и ръчепици.

През следващото няколко дена (5-8 март) митрополит Йосиф пристъпува на заседание на Църковното настоятелство, пред което изяви някои важни църковни въпроси; посети всички болни, които се намираха на лечение в болнични заведения; направи визита и домовете на някои християни; пристъпува на редовното месечно събрание на църковното сестринство, където говори за „Успяването в духовния живот“ и отговори на въпроси, зададени му от сестрите.

Такогодишната ни вечер-заговези беше прекрасна манифестация на повдигания църковен дух в на епархиата на църковната ни община с Архипастър и Родна Православна църква.

гр. Мадисон, Илинойс, САЩ

Их. П.

В ЗАЩИТА НА МИРА

Обръщение

НА РАБОТНИЯ КОМИТЕТ НА ХРИСТИАНСКАТА МИРОВОРНА КОНФЕРЕНЦИЯ ДО ВСИЧКИ ЦЪРКВИ И ЦЪРКОВНИ ОРГАНИЗАЦИИ, ДО ВСИЧКИ ХРИСТИЯНИ И ДО ВСИЧКИ ХОРА С ДОБРА ВОЛЯ

Работният комитет на Християнската мироворна конференция на сесията си, състояла се от 20 до 23 март т. г., в Москва е голямо удовлетворение, разбиране и одобрение е възниква резултатите от състоялата се в Москва от 16 до 18 март т. г. Международна консултантна сесия по подготовката на Световния конгрес на миролюбивите сили отразил във Византия и Копенхаген на тази сесия.

Християнската мироворна конференция съвместно с другите миролюбиви сили поддържа идеята за Конгрес, съдейства за неговото съзидание и взема участие в подготовката на този мироворен форум.

Работният комитет изпълно се присъединява към спомнатото Възвание и от своя страна се обръща към всички Църкви и икономически организации, към всички християни и към всички хора с добра воля с братски призив и настоятелна покана да дадат своя принос за подготовката и провеждането на Световния конгрес на миролюбивите сили за международна безопасност и разоръжаване, за национална независимост, сътрудничество и мир, който ще се състои в Москва от 2 до 7 октомври 1973 г.

За християните Мирът на земята е не само необходимост за човешеството, но и Божи заповед. Много съвременни християни осъзнаха, че войните са рожба на злото в човека и

представляват от себе си грим.

Много Църкви, икономически организации и много християни са оказали и оказват съдействие за по-скорошното съзидание на Европейско съединение по въпросите на безопасност и сътрудничеството в Европа.

Навсякъде в света много християни изразяват своята солидарност с народите, които и досега страдат под иго на колониализма и неоколониализма и настояват за ликвидация всяка форма за поробване на човека.

Много християни в цял свят присъединиха своите усилия за постигане на мир във Виетнам.

Като съзнават, че осъществяването на мироворните задачи в съвременния свят не могат да бъдат постигнати без една широка солидарност на приружените на мира, християните обединяват своите усилия с усилията на всички хора с добра воля за съвместна борба против войната, експлоатацията, расизма, глуда; за установяване на земята мир, взаимомощ, дружба и братство между хората и народите.

Ине прирустване съвкупането на Световния конгрес на миролюбивите сили, който трябва да се превърне в манифестация на непреклонната воля на народите за достигане на мир в целия свят.

Резолюция по европейската безопасност и сигурност

Работният комитет на Християнската мироворна конференция на състоялата от 20 до 23 ПИ. в Москва сесия със задоволство констатира положителните промени, характеризирани съвремената мирна обстановка в Европа.

благоприятното затопяване на политическия климат в Европа; значителното отслабване на „студентата война“; прождаващото намаление на въоръжеността; поддържането на различни обществени системи по въпроса на европейското сътрудничество.

В Европа се разрезават много актуални проблеми, които съдействуват за по-нататъшното уреждане на мира в континента:

възхода а действие Московския договор между СССР и ГФР и Варшавският договор между Полската народна република и ГФР;

осъществява се четирастранно съгласение за Западен Берлин; подписан е договорът за основите на отношенията между ГДР и ГФР;

успешно се разнават многостранните консултантни в Хелзинки по подготовката на общоевропейското съединение по въпросите на безопасността и сътрудничеството; започнала преговорите във Виена за намалване на въоръжените сили и въоръжеността в Европа; разширява се сферата на международното признание на ГДР на основата на равноправност; памира реалност приемането на двете германски държави в ООН.

Всяко това е възбуждаващо значение на благотворното развитие в Европа, което отговори на интересите на всички

народи и нации, на интересите на цялото човечество и нееднаквото такова на сътрудничеството на всички миролюбиви сили в Европа и в целия свят.

Непротестантните усилия, стремежи към изграждане на мира между народите и между хората, което е една от най-благородните задачи на църквите и християните, не отинаха напразно, а принасят обилни площи.

Но безопасността и сътрудничеството в Европа не могат да бъдат разглеждани като самоудоволняваща се крайна цел, защото това е само една част от всеобщата система на безопасността, за която изграждане трябва да подлата условия всички хора на земята.

От друга страна, достигнатите успехи не трябва да полагат началото на активност в борбата за укриване на мира и безопасността, защото — опова, което се навява като едно от последствата на „студената война“ — двоякворният дух на антиянонизма в неговите различни проявления все още не е преодолит. Пред миролюбивите сили на европейския континент все още продължават да стоят сложни задачи за разрешаване, които са от решаващо значение за мира в целия свят.

Трябва да се превърнат в живот Московският и Варшавският договори и съгласие за Западен Берлин;

необходимо е осъществяване на по-скорошно ратифициране на договора за основите на взаимнотоопитание между двете германски държави; необходимо е да се иска от страна на ГФР да припадне за недействителен Мюнхенският договор от самия момент на неговото подписване;

все още не са отстранени в Европа социално-политическите аномалии, например, фашистките режими, сред които ос-

бено злощастна роля играе режимът в Португалия, който се стреми чрез насилие да осъществи своите колониални претенции;

необходимо е да се съдействува за успешното завършване водителствата за европейското съединение по въпросите на безопасността и сътрудничеството, а също да се съдействува и за успеха на Виенските преговори за намалване на въоръжените сили и въоръжената в Европа;

благорипитните перцепции за осъществяването принципа за мирно съществуване на държави с различни социални системи правят възможно и искат от миролюбивите сили на по-високо равнище и с още по-голямо напрежение да се стремим към по-нататъшното разобличаване и преодоляване на империализма в Европа във всички негови проявления;

Работният комитет е голямо удовлетворение отбелязва, че през последните години в характерно създването на много-различни инструменти за превръщане в живот на принципа на мирното съществуване и сътрудничество. Специалната задача на църквите, на международните християнски организации, на християнските общини и на всички християни, в рамките на общите усилия, които трябва да бъдат предприети, се състои в това, много без да се ослабва даваната от тях на държавите поддръжка в тяхното движение по пътя на мира и сътрудничеството, истински да се стремим към по-нататъшното развитие и издълбочаване на братски-вътрешно-християнски отношения, на отнесената на взаимна любов и съработничество, та в това деятелно единение те да проявят своята сила и дават достоен принос за изграждането на мира и утвърждаването на безопасността в Европа и в целия свят.

У НАС

Във връзка с честването 40-годишния юбилей от изграждането на Богословното училище в Черепица, изпозвае се съборната, завършила училището през 1933 г., на се облека с братски благодарности следва да благодарим за неговото създаване на: Софийският, следващият на Виенските архиепископ, шефът Георги Павлов, с. Тимощина и арх-

колерът — Димитар Димитров, с. Габаре, Вукозиски оградъ и даяна саядлещото —

Павлава се също и учителите.

Училището е възобновено дати на сретбата е 30 VIII, 1973 год. в Духовната семинария в Черепица.

За организационен комитет: иконом Г. ЦЕВКОВ

В ЧУЖБИНА

МОСКВА. Поветт гол секретар на Съветския съюз на църковите арх-Филип Петров посетил председателя Съветския съюз, един отс да Трусова православна църква. И това бе неговото първо официално посещение във църква, издължана в СССР след възвръщането от него на поста генерал секретар.

Секретарят Петров Паша през време на ардуването на арх-Петров извикал внимание със задоволство от „успехите на Съветския съюз на църквите, правени за общото разбирание на вселенската църква, Благорипитна и съвместно“. Говорейки за спазването на Иерусалим, Светогород Петров Паша добавил, че църквите трябва да координират на разширяването на този процес, уреждайки разпоредителност между църквите, който предизвиква на обществена и расов един и установяването на съвместна форма на обществена връзка“.

Г-р Петров правил разговори с председатели на Съвета на всички на религиите при Министерския съвет на СССР в Москва и посетил Ленинград, Новгород, Тула и Загорск.

На 23 февруари в Москва завърши 4-дневното съединение на работния комитет на Съветската християнска конференция, на която била взета решение във всички хора с добра воля, всички църквите, всички църква и всички културно-просветни институции, на взаимна участие в Съветския лагер на силите на мира, много ще се състои през есента г. г. в Москва.

Християните от целия свят — се ява в това отношение — подлага усилия за осигуряване на мир във Вилниана. На Съветския съюз не могат да се борят за така абсолютна или сил в света. Затова те се обединяват с всички хора с добра воля, та излезе да водят борбата против войната, глота, експлоатацията, расизма и за укрепването на мира в света“.

Уредбата се Духова академия на Агоя. — Съвременно решение на министерствата за всички работи и за председатели на Герои Духова академията на Са. Гора се преобразува в Духова академия. Новата школа да не се въздържа от архидякон и от управата на Агоя. Ше има два отела — среден в Агоя, а който те се обучават цивилно малко и военски. Възстановяване В не биват да разволяване на Волинската патриархия за всички църкви след приключването разветвения. Възвръщане правотата, поддържа се силна завръщането на протеста Богословна школа на с. Халва чрез Непанбуа през 1971 г.

ВАРШАВА. На 20 и 31 март в г. в Овладен, архд Варшава се провежда двудневен международен симпозиум, организиран от организационния ПАКС. В този симпозиум, издобен на дискусия върху темата за

участие на християните в изграждането на мира и съвместността в света — със специално внимание на всички континенти — имаха участие във 40 участници интелектуалци, държавници и християнски деятели от всички европейски страни. Делегат на БИП на този симпозиум на мир и съвместността в света бе архидяконът Софийски, протестант на Виенската архиепископ. След изключително деловита работа на симпозиума докладниците успяха да издължват глота история“ на войта на Колерата“ (Горуб, Олимп, Фройдберг, Галас и др.).

ПОЛША. Като съобщава ПАП във връзка с новото избиране на архиепископ Миклош за архиепископ на република Мадар, архиепископът на Православната църква в Полша Негоза Властимир архиепископ Виенски възпрети до главата на Архиепископата Катарина православна църква архиепископ Миклош поздравително телеграма с пожелание за бъдеще успех в ръководството на архидякон и църковна служба. Православният папски архиепископ извика съвместно с всички силна поздравителна архиепископ Миклош, като назовава и в съединение с католическото право архиепископ на Кирилата православна църква.

АНГЛИЯ И УЕЛС. На 18 март г. във всички католически църкви на тази дая сретна се издължват симпозиуми Богословни и били архидякон във Мого колониите за симпозиум архиепископите разширяват в Северна Ирландия. Кардинал Хеман отпразна съвременно посещение до църковите в архиепископите в Англия и Уелс, а който остро порицава нацистическите действия и църковна културология и възраване за всички дая участие за възстановяването на мира в целия Протланд.

АВСТРАЛИЯ. На 18 февруари тази година, италианс в Миланската католическа архиепископ се състои 40-а международен християнски конгрес.

АФРИКА. Католическият епископ в Африка билега даяна „африканцидане“. Той се сипа на съвместна с сима През 1953 година 2 месеца епископ, в 1957 година — 21, а в 1971 година — 142. Средната възраст на епископите е 50 години. Сима в Африка има 35 милиона католици.

ЮЖНА АФРИКА. Едно от главните теми на църковното заседание на епископската конференция в Южна Африка, извършело започнала в Претория, била проблем за формирането на каноните за съединение. Между южните епископи спазването каноните се отлага на конститутивните отчисления се за последното единение на всички сепаратни сред сепаратните от различните расови групи.

X. П.

Редактор док. Георги П. Парес

Печатница „9-ти септември“ — София

Цена 8 стотинки — годишен абонамент 2,50 лв.
сметка 11011 БНБ — Софийски градски ком.

Печатница „9-ти септември“ — София